

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๒๔/๒๕๖๔

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๔ และได้เข้าสู่วิธีพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในเบื้องต้น ทั้งนี้ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรจะลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น จัดทำโดย

นางสาวนภาพร ใจสัจจะ	เลขาธิการวุฒิสภา
นายสุรรัตน์ หวังต่อลาภ	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายโสภณ ชาทบุษย์จารุ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวสมสมร นาคนาค	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวจิตรกาน เจียรตระกูล	วิทยากรชำนาญการ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกานต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางกาญจนา ผลาชีวะ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ร่างพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๔ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

๑.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งได้กล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการ คือ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน (ยกเลิกมาตรา ๔๘ วรรคหก และเพิ่มมาตรา ๔๘/๑)

(๒) กำหนดการคุ้มครองสิทธิผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สิน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐ วรรคสอง มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง)

(๓) กำหนดกระบวนการดำเนินการบังคับคดีกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งถูกรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่น (เพิ่มมาตรา ๕๒/๑)

สำหรับเหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่มีบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ซึ่งได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ อนามัย หรือชื่อเสียง ไว้อย่างชัดเจน และบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิของผู้รับประโยชน์ในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน ยังไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดในทรัพย์สินดังกล่าว อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติที่ให้ดำเนินการบังคับคดีกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดในกรณีที่ทรัพย์สินนั้นถูกรวม

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://library.parliament.go.th/house-representatives-documents> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๕ ในหน้าที่ ๑๐ และหน้า ๑๑

เข้ากับทรัพย์สินอื่น ดังนั้น เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน และผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินเป็นไปอย่างครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการบังคับคดีกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐานจากเดิมที่คุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายเฉพาะสิทธิในทรัพย์สิน เป็นให้ครอบคลุมถึงสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ที่ได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ อนามัย หรือชื่อเสียงด้วย เพื่อให้ผู้เสียหาย ได้รับคืนทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือชดใช้คืนทรัพย์สิน หรือได้รับชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ อนามัย หรือชื่อเสียง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ โดยให้เลขาธิการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีหน้าที่ขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้อง ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๕๑^๒ เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินนั้นไปคืนหรือชดใช้คืนให้แก่ผู้เสียหาย หรือมีคำสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายดังกล่าว (ร่างมาตรา ๓ ยกเลิกมาตรา ๔๙ วรรคหก และร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๔๙/๑)

(๒) กำหนดการคุ้มครองสิทธิผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(๒.๑) กำหนดให้ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๙^๓ อาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนก่อนศาลมีคำสั่ง

^๒ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๕๑ เมื่อศาลทำการไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการตามมาตรา ๔๙ แล้ว หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้อง เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง พังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งที่เป็นเงินสดและเงินที่เกิดจากการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ ให้สำนักงานส่งเจ้ากองทุน กิ่งหนึ่ง และส่งให้กระทรวงการคลังอีกกิ่งหนึ่ง ถ้าเป็นทรัพย์สินอื่นให้ดำเนินการตามระเบียบที่คณะกรรมการรัฐมนตรีกำหนด

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ หากผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง หรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาทรัพย์สินดังกล่าว เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือได้รับโอนมาโดยไม่สุจริต แล้วแต่กรณี”

^๓ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๙ บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่าเรื่องดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์พอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นทั้งหมด หรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดินได้ ให้พนักงานอัยการรีบแจ้งให้เลขาธิการทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุชื่อที่ไม่สมบูรณ์นั้น ให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน

ให้เลขาธิการรับดำเนินการตามวรรคสองแล้วส่งเรื่องเพิ่มเติมไปให้พนักงานอัยการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หากพนักงานอัยการ ยังเห็นว่าไม่มีเหตุพอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดิน ให้พนักงานอัยการ รีบแจ้งให้เลขาธิการทราบเพื่อส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดสามสัปดาห์

ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน โดยแสดงให้ศาลเห็นว่าตนเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยสุจริต และมีค่าตอบแทน หรือได้มาซึ่งส่วนได้เสียโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐ วรรคสอง)

(๒.๒) ในกรณีที่ศาลไต่สวนคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง แล้วเห็นว่าฟังขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินไปคืนหรือชดใช้คืนหรือชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย หรือสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน โดยจะกำหนดเงื่อนไขด้วยก็ได้ แต่หากผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินดังกล่าวเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าส่วนได้เสียดังกล่าวเป็นส่วนได้เสียที่มีอยู่หรือได้มาโดยไม่สุจริต (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๒)

(๒.๓) แม้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามที่พนักงานอัยการร้องขอตามมาตรา ๕๑^๔ แล้วก็ตาม แต่ในภายหลังหากศาลไต่สวนคำร้องขอของเจ้าของ ผู้รับโอน หรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินนั้นแล้ว เห็นว่าเป็นกรณีที่เจ้าของ ผู้รับโอน หรือผู้มีส่วนได้เสียได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๕๐^๕ ที่แสดงให้ศาลเห็นได้ว่าตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้น

นับแต่ได้รับเรื่องจากเลขาธิการ และเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดให้พนักงานอัยการและเลขาธิการปฏิบัติตามนั้น หากคณะกรรมการมิได้วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ

เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดไม่ให้อินคำร้องหรือมิวินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดระยะเวลาและได้ปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการตามวรรคสามแล้ว ให้เรื่องนั้นเป็นที่สุด และห้ามมิให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลนั้นในทรัพย์สินเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญ ซึ่งน่าจะทำให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินของบุคคลนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้ และในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าไม่มีผู้ใดขอรับคืนทรัพย์สินดังกล่าวภายในสองปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดไม่ให้อินคำร้องหรือมิวินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดระยะเวลา ให้สำนักงานดำเนินการนำทรัพย์สินนั้นส่งเข้ากองทุนและในกรณีที่มีผู้มาขอรับคืนโดยใช้สิทธิขอรับคืนตามกฎหมายอื่นซึ่งสามารถทำได้ถึงแม้จะเกินกว่ากำหนดสองปี ให้สำนักงานส่งคืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้มาขอรับคืน หากไม่อาจส่งคืนทรัพย์สินได้ ให้คืนเป็นเงินจากกองทุนแทน หากยังไม่มีผู้มารับคืนเมื่อล่วงพ้นห้าปี ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของกองทุน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการเก็บรักษาและการจัดการทรัพย์สินหรือเงินในระหว่างที่ยังไม่มีผู้มารับคืน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อศาลรับคำร้องที่พนักงานอัยการยื่นต่อศาลแล้ว ให้ศาลสั่งให้ปิดประกาศไว้ที่ศาลนั้น และประกาศอย่างน้อยสองวันติดต่อกัน ในหนังสือพิมพ์ที่มีจำหน่ายแพร่หลายในท้องถิ่นเพื่อให้ผู้ซึ่งอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของหรือมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมายื่นคำร้องขอก่อนศาลมีคำสั่ง กับให้ศาลสั่งให้ส่งสำเนาประกาศไปยังเลขาธิการเพื่อปิดประกาศไว้ที่สำนักงานและสถานีตำรวจท้องที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่และถ้ามีหลักฐานแสดงว่าผู้ใดอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของหรือมีส่วนได้เสียในทรัพย์สิน ก็ให้เลขาธิการมีหนังสือแจ้งให้ผู้นั้นทราบ เพื่อใช้สิทธิดังกล่าว การแจ้งนั้น ให้แจ้งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามที่อยู่ครั้งหลังสุดของผู้คนั้นเท่าที่ปรากฏในหลักฐาน

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ให้เลขาธิการขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไปคืนหรือชดใช้คืนให้แก่ผู้เสียหายแทนการสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินด้วยในคราวเดียวกันและเมื่อศาลมีคำสั่งให้คืนทรัพย์สินหรือชดใช้ให้ผู้เสียหายตามวรรคนี้แล้ว ให้สำนักงานดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาลโดยเร็ว”

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ ในหน้าที่ ๒

^๕ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๐ บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๕๐ ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๙ อาจยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๕๑ โดยแสดงให้ศาลเห็นว่า

(๑) ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือ

(๒) ตนเป็นผู้รับโอนโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ

ไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือตนเป็นผู้รับโอนโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ ก็ให้ศาลมีคำสั่งคืนทรัพย์สินนั้น หรือกำหนดเงื่อนไขในการคุ้มครองสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย หากไม่สามารถคืนทรัพย์สินหรือคุ้มครองสิทธิได้ ให้ใช้ราคาหรือค่าเสียหายแทน แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง)

(๓) ถ้าความปรากฏแก่ศาลเองหรือปรากฏตามคำร้องของพนักงานอัยการว่า ทรัพย์สินที่ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๙^๖ หรือสั่งให้นำทรัพย์สินไปคืนหรือชดใช้คืนหรือชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๔๙/๑ เป็นทรัพย์สินที่รวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นจนไม่สามารถแบ่งแยกได้ หรือการแบ่งแยกจะทำให้ทรัพย์สินเกิดความเสียหายหรือเสื่อมค่า เมื่อศาลมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินไปคืนหรือชดใช้คืนหรือชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๔๙/๑ หรือสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๕๑^๗ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนำทรัพย์สินที่รวมเข้ากันนั้นออกขายทอดตลาดและให้นำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดตกเป็นของแผ่นดินตามมูลค่าของทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เว้นแต่กรณีที่เจ้าของหรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินดังกล่าวได้ยื่นคำร้องต่อศาลก่อนการขายทอดตลาดและได้นำเงินตามมูลค่าแห่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไว้แทน ก็ให้ศาลมีคำสั่งงดการขายทอดตลาดและสั่งให้นำเงินดังกล่าวไปชดใช้ให้ผู้เสียหายหรือตกเป็นของแผ่นดินแทนทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ทั้งนี้ ให้นาระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามมาตรา ๕๗^๘ วรรคสาม^๙ มาใช้บังคับแก่การขายทอดตลาดด้วย โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๕๒/๑)

^๖ ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๙ อาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนก่อนศาลมีคำสั่ง โดยแสดงให้เห็นว่าตนเป็นผู้รับประโยชน์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาซึ่งประโยชน์โดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ”

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓ ในหน้าที่ ๓

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ ในหน้าที่ ๒

^๘ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๕๗ การเก็บรักษาและการจัดการทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรม เลขาธิการ หรือศาล แล้วแต่กรณี ได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดไว้ตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งไม่เหมาะสมที่จะเก็บรักษาไว้ หรือหากเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการมากกว่าการนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น เลขาธิการอาจสั่งให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินนั้นไปดูแลและใช้ประโยชน์โดยมีประกันหรือหลักประกันหรือให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาด หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการแล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบก็ได้

การให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดหรือการนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ของทางราชการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ถ้าความปรากฏในภายหลังว่า ทรัพย์สินที่นำออกขายทอดตลาดหรือที่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามวรรคสอง มีใช้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดคืนทรัพย์สินนั้นพร้อมทั้งชดใช้ค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ถ้าไม่อาจคืนทรัพย์สินได้ ให้ชดใช้ราคาทรัพย์สินนั้นตามราคาที่ประเมินได้ในวันที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือตามราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่ได้รับคืนหรือชดใช้ราคา แล้วแต่กรณี

การประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

^๙ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด พ.ศ. ๒๕๔๔

๒. การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากที่รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(๑) การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ชัดเจนว่าสอดคล้องกับมาตรฐานสากลอย่างไร เนื่องจากตามเอกสารรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ข้อ (๑) ประเด็นการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน หน้า ๒^{๑๐} ระบุไว้แต่เพียงว่า “ประกอบกับปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์ที่เป็นหนึ่งในความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นที่จับตามองขององค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรระหว่างประเทศ และประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้เผยแพร่รายงานการค้ามนุษย์ หรือ Trafficking in Persons (TIP Report) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่จัดให้ประเทศไทยอยู่ในระดับ ๒ และมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มมาตรการที่จะช่วยให้เหยื่อในการค้ามนุษย์ได้รับการชดเชยความเสียหายจากทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด โดยหากยังไม่มีมาตรการแก้ไขตามข้อเสนอแนะดังกล่าว ก็อาจเป็นปัจจัยให้สหรัฐอเมริการะดับประเทศไทยลงอีกในการประเมินผลปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยไปยังประเทศต่าง ๆ เพราะสหรัฐอเมริกาและประเทศคู่แข่งทางการค้าของไทยจะหยิบยก TIP Report มาเป็นประเด็นกีดกันทางการค้าของไทย” ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะให้กระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเจรจาเชิงรุก เพื่อให้มีกติกาสากลเกี่ยวกับการค้ามนุษย์สำหรับนำมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของทุกประเทศ มิใช่เป็นเพียงมาตรการของประเทศใดประเทศหนึ่ง

(๒) ตามที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๔๙/๑ กำหนดให้การคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐานซึ่งได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ อนามัย หรือชื่อเสียง ให้ได้รับชดเชยค่าเสียหายจากทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เป็นหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการพิจารณาความเสียหาย และกำหนดสัดส่วนความเสียหายนั้น จึงขอทราบว่าสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะมีหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอย่างไร โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณี การค้ามนุษย์ ความผิดเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน หรือความเสียหายเกี่ยวกับชื่อเสียง จะมีหลักเกณฑ์ ขั้นตอน หรือวิธีการที่ใช้คำนวณความเสียหายและกำหนดความเสียหายอย่างไร นอกจากนี้ มีความเห็นว่าการกำหนดระยะเวลาในการชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายด้วยความรวดเร็ว เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมให้แก่ผู้เสียหายด้วย

^{๑๐} โปรดสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ หน้า ๑๐

(๓) ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรมีบทบัญญัติคุ้มครองบุคคลที่ประกอบอาชีพสุจริต เช่น ประชาชนที่ถูกผู้กระทำความผิดหลอกลวงให้นำเลขบัญชีธนาคารและเลขบัตรประชาชนไปใช้ในการฉ้อโกงเงินผู้อื่นอีกทอดหนึ่ง เป็นเหตุให้บุคคลที่ถูกหลอกลวงดังกล่าวถูกตำรวจจับกุมดำเนินคดี เพราะถูกตั้งข้อกล่าวหาว่ามีส่วนร่วมกระทำความผิดฐานฉ้อโกง และได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากต้องนำเงินไปชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ที่ถูกฉ้อโกง

(๔) การฟอกเงินเป็นเรื่องที่สร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และเกิดความเสียหายทางสังคมเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการนำเงินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมาเปลี่ยนสภาพให้เสมือนว่ามีการใช้เงินที่ได้มาโดยสุจริต และแม้ว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จะคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐานเพิ่มมากขึ้น แต่ผู้กระทำความผิดก็ได้คิดค้นและมีการปรับปรุงแบบหรือหาวิธีการใหม่ ๆ ในการกระทำความผิดตลอดเวลา เช่น กรณีที่ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชนว่ามีผู้เสียหายได้รับการโอนเงินเข้าบัญชี ต่อมาผู้กระทำความผิดอ้างว่าผู้เสียหายเป็นผู้ยืมเงิน ทำให้ผู้เสียหายต้องรับภาระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หรือกรณีมีผู้ที่ได้รับแจ้งว่าได้รับเงินรางวัลจำนวนมาก แต่ผู้ที่จะรับเงินรางวัลต้องโอนเงินเพื่อจ่ายค่าธรรมเนียมก่อน และเมื่อติดตามตรวจสอบปรากฏว่าบัญชีธนาคารที่รับโอนเงินเป็นบัญชีของผู้อื่นที่ถูกหลอกให้เปิดบัญชี ส่วนผู้กระทำความผิดได้ถอนเงินแล้วหลบหนีไป

(๕) ปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นบล็อกเชน (Blockchain) ที่ทำให้การโอนเงินต่าง ๆ ไม่ต้องดำเนินการผ่านธนาคาร หรือเรื่องสกุลเงินดิจิทัลต่าง ๆ เช่น บิตคอยน์ (Bitcoin) อีเธอเรียม (Ethereum) ทำให้บุคคลที่รู้ไม่เท่าทันถูกหลอกลวงหรือถูกเอาเปรียบ ดังนั้น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจึงควรศึกษา ติดตาม และเตรียมความพร้อม เพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายเท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

(๖) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มุ่งเน้นการเยียวยาผู้เสียหาย แต่การตีความคำว่า “ผู้เสียหาย” ในทางปฏิบัติกลับมีความคลุมเครือและไม่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าผู้เสียหายหมายถึงบุคคลใดบ้าง และมีหลักเกณฑ์การพิจารณาอย่างไร ทั้งนี้ ปัจจุบัน ระเบียบคณะกรรมการธุรกรรม ว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๙^{๑๑} ข้อ ๓ บทนิยามคำว่า “ผู้เสียหาย” ได้กำหนดให้หมายความว่า “ผู้ได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินจากการกระทำความผิดมูลฐานและไม่อาจดำเนินการเพื่อขอคืนทรัพย์สินหรือชดใช้คืนความเสียหายดังกล่าวได้ตามกฎหมายอื่นหรือดำเนินการตามกฎหมายอื่นแล้วแต่ไม่เป็นผล” แต่ก็ยังมี

^{๑๑} ระเบียบคณะกรรมการธุรกรรม ว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๙

ความไม่ชัดเจนในทางปฏิบัติ เช่น หากมีผู้เสียหายจากการกระทำความผิดมูลฐานและผู้เสียหายได้เข้าไปมีส่วนรับรู้กับการกระทำความผิดด้วย บุคคลดังกล่าวนี้สมควรที่จะได้รับการเยียวยาหรือไม่เพียงใด ซึ่งกรณีนี้อาจสร้างปัญหาในทางปฏิบัติและเกิดความไม่เป็นธรรมกับผู้เสียหายที่ได้รับ ความเสียหายอย่างแท้จริง ส่งผลให้บุคคลที่ไม่ควรได้รับการเยียวยาได้รับการเยียวยา และทำให้ บุคคลที่สมควรได้รับการเยียวยาไม่ได้รับการเยียวยาที่เหมาะสม

(๗) เมื่อพิจารณาความในร่างมาตรา ๔ เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๙/๑ ที่กำหนดให้ พนักงานอัยการยื่นคำร้องก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่ง คินหรือชดใช้คินทรัพย์สินให้แก่ผู้เสียหายแล้ว เห็นว่า ขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้ ศาลต้องพิจารณาและตัดสินคดีทั้งในเรื่องของทรัพย์สินว่าเป็นทรัพย์สินที่สมควรที่จะมีคำสั่ง ให้ตกเป็นของแผ่นดินหรือไม่ และผู้ที่ร้องขอคินทรัพย์สินเป็นผู้เสียหายที่แท้จริงและมีสิทธิขอคิน หรือชดใช้ทรัพย์สินหรือไม่ ทำให้กระบวนการคินทรัพย์สินหรือชดใช้ทรัพย์สินให้แก่ผู้เสียหาย มีความซับซ้อน ลำช้า และสิ้นเปลืองทรัพยากรในการดำเนินการ นอกจากนี้ หากเกิดการเปลี่ยนแปลง สัดส่วนของทรัพย์สินที่ต้องคินหรือชดใช้คินให้แก่ผู้เสียหาย เนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตรวจสอบทรัพย์สินไม่พบในครั้งแรกหรือด้วยเหตุ อื่นใด ก็จะทำให้พนักงานอัยการต้องดำเนินการแก้ไขคำร้องขอดังกล่าวต่อศาลใหม่ และศาล ต้องพิจารณาพยานหลักฐานใหม่อีกครั้ง ซึ่งในบางกรณีอาจจะต้องพิจารณาอีกหลายครั้ง รวมทั้ง การสืบพยานหลักฐานในชั้นศาลของคดีคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐานก็มีความยุ่งยาก และใช้ระยะเวลา มาก จึงเป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้เสียหายและทำให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น ศาล พนักงานอัยการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เสียเวลา ตลอดจนทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็น

ดังนั้น จึงมีข้อเสนอให้นำรูปแบบกระบวนการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่ใช้อยู่ ในบางประเทศมาปรับใช้ อันจะส่งผลทำให้การดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายมีความรวดเร็ว ลดค่าใช้จ่าย และช่วยให้ผู้เสียหายได้รับความสะดวก โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ การบรรเทา ความเสียหายด้วยการคินหรือชดใช้ทรัพย์สินให้แก่ผู้เสียหายโดยไม่ต้องมีคำสั่งศาล กล่าวคือ ในส่วนของการริบทรัพย์สิน ควรกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน เมื่อตรวจสอบว่าสมควรยึด ก็เสนอเรื่อง ต่อเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าว หากมีทรัพย์สินที่ยึดได้มาเพิ่มก็ให้มี การดำเนินการเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินทั้งหมดมารวมเข้าไว้ด้วยกัน ส่วนกระบวนการ คุ้มครองสิทธิหรือเยียวยาผู้เสียหาย จะไม่ใช่การดำเนินการในศาล แต่เริ่มจากการกำหนดให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแจ้งให้ผู้เสียหายมายื่นคำร้อง ขอคุ้มครองสิทธิของตนเองพร้อมด้วยพยานหลักฐานต่าง ๆ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็นพร้อมพยานหลักฐานต่อเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม

การฟ้องเงิน เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมให้ลงมติว่าจะคืนหรือชดใช้ทรัพย์สินคืนให้แก่ผู้เสียหายหรือไม่ จากนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ต้องแจ้งมติของคณะกรรมการธุรกรรมให้ผู้เสียหายทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้ผู้เสียหายมีโอกาสดำเนินการและแสดงพยานหลักฐานเพิ่มเติม หลังจากนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องนำข้อมูลและพยานหลักฐานเพิ่มเติมดังกล่าวเสนอให้คณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาลงมติอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งการลงมติดังกล่าวนี้เป็นที่สุด

(๘) การเสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นเรื่องที่ดี เพราะเป็นการเพิ่มความคุ้มครองให้แก่ผู้เสียหายมากขึ้น โดยเฉพาะความในร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕๐ วรรคสอง จากเดิมที่บัญญัติให้ “ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็น “ผู้รับประโยชน์” ในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๙ อาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนก่อนศาลมีคำสั่ง” ทำให้ศาลตีความว่า ผู้ที่ทำสัญญาจะซื้อจะขายทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน ไม่ใช่ผู้รับประโยชน์ในทรัพย์สินและไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินดังกล่าว แต่เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรานี้ เป็น “ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็น “ผู้มีส่วนได้เสีย” ในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๙ อาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนก่อนศาลมีคำสั่ง” จะส่งผลทำให้ผู้ที่ทำสัญญาจะซื้อจะขายทรัพย์สินดังกล่าวมีสิทธิยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินนั้นได้ด้วย

๓. การตอบชี้แจง

ผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (นายวิทยา นีติธรรม) ได้ตอบชี้แจงสรุปสาระสำคัญได้ว่า

(๑) ที่มาของการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มีหนังสือแจ้งว่า ตามรายงานการค้ามนุษย์ หรือ Trafficking in Persons (TIP Report) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ของสหรัฐอเมริกา มีการเสนอให้นำเงินที่ยึดหรืออายัดจากผู้กระทำความผิดไปชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และมีข้อเสนอให้เพิ่มการจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้เสียหายที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ประกอบกับให้มีการขยายความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายที่ตกเป็นเหยื่อจากขบวนการค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศ สังคม และประชาชนเป็นอย่างมาก

(๒) ปัจจุบันหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้มีเพียงสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเท่านั้น แต่มีคณะกรรมการธุรกรรม ตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๒/๑^๒ ซึ่งได้รับ

^๒ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๒/๑ บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๓๒ ให้มีคณะกรรมการธุรกรรมคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) บุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๓๒/๑ จำนวนสี่คน เป็นกรรมการ

(๒) เลขาธิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการธุรกรรมทั้งห้าคนเลือกกรรมการตาม (๑) เป็นประธานกรรมการคนหนึ่ง

การแต่งตั้งจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ประกอบด้วยบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการอัยการ โดยคณะกรรมการธุรกรรมมีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญ กล่าวคือ การตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด การสั่งยับยั้ง การทำธุรกรรม การสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด การกำกับ ดูแล และควบคุมให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระ และตรวจสอบได้ ซึ่งรวมถึงการกำกับ ดูแล และควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ในการขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน และการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายด้วย

(๓) ที่ผ่านมา รัฐบาลและสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน โดยอาศัยเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น บล็อกเชน (Blockchain) โดยมีการประสานงานกับธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการติดตามผู้กระทำความผิด ทำให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสามารถติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดได้หลายคดี แต่ก็อาจจะมีข้อบกพร่องในการดำเนินการอยู่บ้าง ซึ่งเป็นเรื่องที่ทางสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะได้ศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาการดำเนินการต่อไป

(๔) ในส่วนนิยามคำว่า “ผู้เสียหาย” ที่มีความคลุมเครือและไม่ชัดเจนนั้น ที่ผ่านมา อาจจะไม่มีความไม่ชัดเจนจริง แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จะสามารถแก้ไขความไม่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าวได้ โดยจะขออนำไปหารือรายละเอียดในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการต่อไป

๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..)

หลักเกณฑ์ วิธีการในการประชุม และการออกคำสั่งใด ๆ ของคณะกรรมการธุรกรรม ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการธุรกรรมกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ระเบียบดังกล่าวเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๓๒/๑ ให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการอัยการ แต่ละคณะเสนอรายชื่อบุคคลที่ซื่อสัตย์สุจริตและมีความรู้ความสามารถอันจะยังประโยชน์แก่การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้คณะละหนึ่งคนส่งให้สำนักงานเพื่อเสนอรายชื่อต่อคณะกรรมการเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการธุรกรรม ในกรณีที่คณะกรรมการผู้มีสิทธิเสนอชื่อคณะใดไม่เสนอชื่อบุคคลในสวนของตนเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการธุรกรรมภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานให้เสนอชื่อ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งบุคคลอื่นที่เหมาะสมเป็นกรรมการธุรกรรมแทนการเสนอชื่อจากคณะกรรมการคณะนั้น การเสนอชื่อตามวรรคหนึ่งต้องเสนอพร้อมกับหนังสือแสดงความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อด้วย”

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๒๘๓ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มี งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการ กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ
ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔
<http://edoc.parliament.go.th/Meeting/MeetingViewer.aspx?id=762>

๒. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ของสำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๖
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
<https://dl.parliament.go.th/handle/lirt/588281>

๓. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๖
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=10110&mid=4353

๔. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๖
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=10111&mid=4353

๕. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒
<https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=609499&ext=pdf>

